

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 52 stemte for, 84 imod.

§ 1 med de foretagne ændringer og §§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

[Af Alfred Hansen (DR) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 62. Fremsat 5/11 80. Første behandling 28/11 80. Betænkning 10/4 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om slagteristrejkers afblæsning.

[Af Glistrup (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 204. Fremsat 22/4 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil allerførst sige til folketinget, at regeringen er meget tilfreds med, at omkring 95 pct. af hele arbejdsmarkedet selv ved forhandlinger har klaret deres overenskomstforhold, og at de aftaler, der dér er sluttet, er godkendt af parterne.

Men vi må alligevel konstatere, at der er enkelte områder tilbage, og et af disse områder er altså slagteriområdet. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at regeringen beklager, at det ikke har været muligt også at opnå enighed her, og det må vi desværre blot konstatere.

Det foreliggende forslag lægger jo op til en standsning ved lov af den slagterikonflikt, der startede i onsdags, den 22. april, og som drejer sig om overenskomsten mellem på den ene side Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet og på den anden side Andels- & Privatslagteriernes Arbejdsgiverforening. Endvidere foreslås overenskomsten ifølge lovforslaget forlænget på vilkår, der fastsættes ved tvungen voldgift inden for nærmere afstukne rammer.

Jeg fremhæver, at der er tale om en slagterikonflikt, idet det er en fejl i forslaget, når der alene tales om strejke. Der er fra arbejdsgiverside iværksat en lockout, der er mere omfattende end strejken, da den ikke undtager arbejdsfunktioner som nødslagtning, destruktionsanstalter og leverancer til bl. a. hospitaler. Herudover er der dels iværksat, dels varslet af arbejdsgiversiden sympatilockouter over for en række andre forbund.

[Statsministeren]

Baggrunden for konflikten er jo, at slagteriarbejderne med et markant flertal den 10. april forkastede den aftale, der var blevet indgået i forligsinstitutionen. Siden da har regeringen som bekendt udfoldet intense bestræbelser for at få en ny forhandlingsløsning i stand imellem parterne for at undgå konflikten. Senest skete det ved mit initiativ til den mægling, der fandt sted natten mellem mandag og tirsdag.

Det lykkedes desværre hverken ved møder mellem parterne eller ved mæglingsmandens indsats at opnå et forlig. Der var herefter tirsdag morgen ingen anden mulighed end at lade konflikten bryde ud.

Det er regeringens håb, at konflikten bliver af kort varighed, og at dens virkninger derfor også kan blive begrænsede, både af hensyn til producenterne og til landets økonomi. En sådan begrænset konflikt bør på den anden side ikke give folketinget anledning til forhastet reaktion.

I øvrigt bør vi også være opmærksomme på, at der er andre områder, som endnu ikke har sluttet deres overenskomster, og som kan blive påvirket af vore handlinger her i tinget, når det gælder slagteriområdet.

Det er mit indtryk, at parterne ikke er så langt fra hinanden i de spørgsmål, der endnu skiller, og parterne bør efter regeringens opfattelse fortsat have mulighed for selv at nå frem til en forhandlingsløsning og dermed vise, at de er sig deres ansvar bevidst.

Udviklingen bliver selvfølgelig nøje fulgt af regeringen. Vi håber, at der skabes kontakt mellem parterne, således at enhver mulighed for en fredelig løsning kan findes.

Et lovindgreb som foreslået af fremskridtspartiet er efter regeringens opfattelse et overordentlig uklogt initiativ. Lad mig i den forbindelse sige, at det ikke bare drejer sig om at løse en vanskelig sag rent formelt. Der skulle jo gerne efter en løsning være en rimelig god atmosfære og et fornuftigt samarbejde, bl. a. af hensyn til produktiviteten på slagterierne. Derfor er det uhyre vigtigt, at tingene behandles med lidt større klogskab end den, der er kommet til udtryk i fremskridtspartiets forslag.

Regeringen må derfor på det stærkeste fraråde andre partier at tilslutte sig forslaget. Jeg skal ikke yderligere kommentere de enkelte bestemmelser i forslaget, heller ikke på

hvilke vilkår overenskomsten i givet fald skulle forlænges.

Regeringen kan således ikke medvirke til at fremme det foreliggende lovforslag.

Kaj Poulsen (S):

Dette forslag til lov om slagteristrejens afblæsning finder vi fra socialdemokratiets side er en hysterisk, panisk og meget forhastet reaktion på den konflikt, som tog sin begyndelse i onsdags.

Det har været socialdemokratiets faste målsætning, at arbejdsmarkedets parter selv skal afklare deres mellemværende i den kommende overenskomstperiode på de betingelser og efter de principper, parterne selv har aftalt, bl. a. på baggrund af, at parterne skal have mulighed for at indrette de specielle løn- og arbejdsforhold, det er nødvendigt at indrette i takt med samfundets og arbejdspladsernes udvikling og forandring.

Vi finder, at netop det her omhandlede område har så specielle problemer, at de bedst løses af slagteriområdet parter, og man kan endvidere pege på, at baggrunden for det nødvendige i, at de selv løser det, er, at folketinget ved de sidste 3 overenskomster har fastlagt retningslinjerne for overenskomsternes indgåelse.

Vi finder, at forslaget er panisk og hysterisk, på grund af, at det ikke er vores opfattelse, at parterne i konflikten er længere fra hinanden, end at det må være muligt at finde en løsning i løbet af kort tid. Dette mener vi også på grund af, at begge parter har udtrykt ønske om at få løst konflikten.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at regeringen har ydet den indsats, som man har kunnet forvente regeringen skulle yde, for at undgå konflikten, og med statsministerens tilkendegivelse af, at regeringen nøje vil følge udviklingen på området, ser vi ingen grund til et indgreb af den karakter, som her er foreslået af fremskridtspartiet.

Den foreslåede måde at ordne problemerne på, nemlig ved tvungen voldgift, er et fremmedelement i forhandlingsreglerne, der ligger langt fra, hvad parterne selv har aftalt i de fagretlige bestemmelser, og ingen tror vel på, at det ville kunne skabe den fornuftige ro, der skal til på arbejdspladsen, for at produktionen i fremtiden kan være stabil på landets slagterier.

[Kaj Poulsen]

De problemer, som området har, er meget sammensatte, og begge parter har problemer, som tilsyneladende i nogen udstrækning modarbejder hinanden, og derfor tror vi, det er bedst, hvis det overhovedet skal kunne lade sig gøre at forene parterne, at de selv løser problemerne.

Vi finder ikke, at dette forslag løser nogen af de problemer, der er på området, og kan derfor ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Enggaard (V):

Lad mig først sige om behandlingen, at venstre gerne havde set, at dette lovforslag var kommet frem til en tidligere behandling i folketinget, men som man ved, var der ikke det nødvendige tre fjerdedeles flertal for at fravige tidsfristerne i forretningsordenen.

Jeg siger det, uanset at venstre ikke kan være enig i en del af indholdet af forslaget, for det havde nok været rigtigt, at vi havde fået en sådan drøftelse på et tidligere tidspunkt, eftersom det er et meget alvorligt problem, forslaget er stillet på baggrund af. Det har dybtgående samfundsmæssige følger; i særdeleshed har det meget tunge virkninger for en række landbrugere, en række følgeindustrier og en række andre erhverv, som er knyttede til slagteriområdet, og derigennem er det et usædvanlig problemfyldt område, som folketinget nødvendigvis må tage sig alvorligt af. Det vil også efter meget kort tid være problemfyldt for en række forbrugere at få deres nødvendige levnedsmidler.

Efter venstres opfattelse er det regeringens ansvar, at sagen bringes på plads. Vi vil gerne udtrykke anerkendelse af de initiativer, som regeringen har taget, først gennem landbrugs- og arbejdsministerens initiativer og senere gennem statsministerens initiativ i påsken. Hvis regeringen ikke havde betragtet sagen med meget stor alvor, ville den jo ikke være gået ind i sagen på den måde, som sket er.

På den baggrund tror jeg også, at der i befolkningen er meget stor forundring over, at statsministeren har fremstillet konsekvenserne af en konflikt på dette område som så relativt bagatelagtige, som tilfældet har været. Jeg tror ikke, den opfattelse deles i befolkningen, at det ikke er en konflikt med

meget vidtgående følger for virksomheder og enkeltpersoner.

Som sagt bebrejder venstre ikke regeringen, at den går ind i sagen, tværtimod var det regeringens forpligtelse at gøre det. Men dermed påhviler der også regeringen en særlig pligt til at føre sagen til ende med et resultat, som standser urimelige tab og skader, og som finder en løsning på aftalen for de næste to år, som er i harmoni med den overvejende tendens i det private arbejdsmarkeds aftaler i dette forår.

Det sidste punkt er vel ikke det mindst vigtige. Det betyder meget for fremtiden for indgåelse af frie aftaler – og her er venstre enig med statsministeren i det principielle sigte – at der følges en linje, som ikke i særlig grad belønner grupper, som sigter mod en konflikt.

Desværre må man vel efter påskens forsøg konstatere, at mæglingsinstrumentet næsten er slidt op gennem statsministerens initiativ anden påskedags nat med indsættelse af en mæglingsmand udefra. Det er derfor svært at se, hvad der vindes ved at sidde med hænderne i skødet og vente på, at noget nok skal vise sig, og jeg vil gerne stille det direkte spørgsmål til statsministeren: hvad forventer regeringen at der sker de næste tre dage? Hvis man ikke kan give en begrundet forklaring på, at man fortsat tøver med at skride til handling, må det indebære en forpligtelse for regeringen til at forberede forslag.

Det er regeringens valg, hvordan man ønsker sådanne forslag udformet. Vi finder ikke, at voldgiften, som er foreslået fra fremskridtspartiets side, er det bedst egnede forslag i dette tilfælde, men regeringen vil ikke savne forståelse fra venstres side i det tilfælde, at den kommer med et initiativ til at bringe konflikten til ophør. Regeringen er jo ikke her uden teknisk grundlag: der er mange fortilfælde, hvor man har bragt en konflikt til afslutning på tilsvarende grundlag, som foreligger i denne sag.

Ninn-Hansen (KF):

Vi kender alle sammen de voldsomme samfundsmæssige konsekvenser, som en slagterikonflikt har. Vi ved også, hvor beklageligt en sådan konflikt kan ramme mennesker og dyr. Derfor er det også forståeligt og rimeligt, at man må betragte det som noget helt

[Ninn-Hansen]

afgørende, at den øverste politiske myndighed, regeringen, anerkender en pligt til af hensyn til samfundet hurtigt at bringe en sådan konflikt til ophør.

Allerede Stauning – det er en af statsministerens forgængere – erkendte denne forpligtelse særdeles klart: en slagterikonflikt blev ikke gammel i Staunings tid.

Jeg har forstået det sådan, at den nuværende statsminister på samme måde erkender sin forpligtelse. Jeg bedømmer det, statsministeren har foretaget, på samme måde som hr. Enggaard og bedømmer det positivt.

Jeg forventer, at regeringen sætter sig i spidsen for hurtigt at bringe konflikten til ophør.

Metoderne er jo ikke ligegyldige. Statsministeren efterlyste mere klogskab hos forslagsstillerne. Jeg ved egentlig ikke, hvad der har tilskyndet ham til den efterlysning, men det gjorde han altså. Jeg synes ikke, det var helt ubegrundet. Hvad begrundet egentlig, at fremskridtspartiet i denne sag foreslår en voldgiftsordning, når der foreligger underskrevne overenskomster, og når der foreligger en mæglingsskitse? Er det ud fra fremskridtspartiets ønske om at manifestere sig som det, man kalder det næststørste arbejderparti, at man kommer med dette forslag – for at angive over for en arbejdergruppe, at hvis de kan få noget mere ad den vej, skal de da have det? Jeg mener, det er et forkert forslag.

Jeg deler det synspunkt, som jeg går ud fra fortsat er statsministerens tilskyndelse, nemlig på grundlag af den underskrevne overenskomst og på grundlag af mæglingsskitserne at få denne sag bragt til ophør, således at konflikten ophører.

Så vil jeg bare gøre opmærksom på – jeg ved, det ikke er nødvendigt, men vil alligevel gøre det af hensyn til vort arbejde i det udvalg, der skal behandle også denne sag, nemlig arbejdsmarkedsudvalget – at vi har andre konflikter og andre konfliktrusler. Jeg vil gerne med det samme sige, så regeringen ved det, at det konservative folkeparti ikke ønsker en situation, hvor undervisningen ophører, hvor hospitaler lukker, hvor administrationen lammes, og hvor man ikke kan læse noget om det i aviserne. Vi mener, at den konflikt, vi har i dag, og de konflikter, der truer, er noget, der skal standses. Statsministeren ved fra tidligere lejligheder, at det

konservative folkeparti er parat til at bistå enhver regering i arbejdet for på den bedste måde at få bragt konflikter til hurtigt ophør.

Vi vil gerne drøfte disse problemer og metoderne til det i udvalget og får jo også lejlighed til det senere her i salen, men jeg har gerne villet komme med denne tilkendegivelse nu. Foreløbig drejer drøftelsen – men den vil vi altså gerne udvide i udvalget – sig her i salen om slagterikonflikten.

Vi kan ikke tilslutte os det lovforslag, der er fremsat – må afvise det – men har i det konservative folkeparti en sådan stilling til problemerne, at jeg tror, jeg kan sige til statsministeren: hvis det konservative folkeparti får tilstrækkelig indflydelse på denne sag, bliver 1. maj-dagen ikke nogen kødløs dag.

Glensgård (FP):

Nu kan man jo komme i den situation, at folketinget må erkende et gammelt ordsprog, der siger, at man undertiden må kysse den hånd, som man helst så hugget af ved håndleddet. Vi elsker naturligvis det lovforslag, vi har fremsat, men det er da givet, at det, der er vigtigst i denne sag, er at få stoppet slagterikonflikten. Det er ikke rimeligt, at vi bare sidder og venter og venter på, at der skal komme en løsning. Valutakassen går glip af 350–400 mill. kr. om ugen. Landmændene lider, fordi de ikke kan komme af med deres dyr. Det er en konflikt, der er så alvorlig, at vi bør gribe ind.

Der er andre konflikter, som vi mener ikke skader samfundet særlig meget. Jeg tænker her på, at det ikke er særlig samfundsskadeligt, at dagspressen ikke udkommer for øjeblikket; det kan vi såmænd godt leve med. Hvis ACerne vil gå i strejke på de forskellige skattevæsener ude omkring i kommunerne, kunne vi såmænd også godt leve med det – måske oven i købet i flere år – så der findes altså områder, hvor det ikke har nogen praktisk betydning og det ikke giver nogen særlig samfundsmæssig ødelæggelse, at der foregår strejker.

Men slagterikonflikten er dybt alvorlig: den er alvorlig økonomisk for samfundet, men er så sandelig også meget hårdt ramrende for en del af befolkningen, som i forvejen er hårdt ramt af regeringens rentepolitik, nemlig landmændene.

[Glensgård]

Strejken og konflikten i det hele taget er altså af vital betydning for hele samfundet. Vi tror på, at der i den forligsskitse, der er lagt op til, vil være ting, som slagteriarbejderne meget nødt vil have trukket ned over hovedet. Der må være en årsag til, at en stor del af slagteriarbejderne har sagt nej til den løsning, som deres forbund havde forhandlet sig frem til. Men det får os ikke til at sige, at slagteriarbejderne her bare kan gå videre end det øvrige arbejdsmarked. Derfor skal man altså finde en løsning på, hvorledes vi kommer ud af konflikten uden at komme i den situation, som statsministeren talte om, altså at vi trådte på den del af konfliktens parter, som har sagt nej, nemlig de godt 90 pct. af slagteriarbejderne.

Vi må altså finde en løsningsmodel, hvor vi siger til slagteriarbejderne: I kan i den nuværende situation ikke opnå mere, end man har opnået på det øvrige arbejdsmarked. Og hvordan når man frem til den situation andet end igennem en voldgift?

Det er muligt, at både hr. Kaj Poulsen og de to repræsentanter for henholdsvis venstre og de konservative mener, at vi skal bruge den løsningsmodel, statsministeren har anvist: lad os vente og se; men den tror vi i fremskridtspartiet ikke på.

Vi må nødvendigvis klare problemerne her i folketinget, for det er kun her, vi kan gøre det. Der har været tale om et regeringsindgreb. Nej, regeringen kan ikke foretage noget indgreb, det kan kun folketinget. Derfor skal vi naturligvis ikke bare lade det være op til regeringen at komme med et udspil. Vi må leve op til det ansvar, vi har som valgte til dette hus.

Det ansvar mener vi bedst kan efterleves igennem en lovgivning som den, der er fremlagt her. Jeg håber på, at vi under det kommende udvalgsarbejde, som formentlig kommer til at strække sig over fredag-lørdag-søndag, finder et flertal for det lovforslag, der er fremsat. Men fremskridtspartiet er da indstillet på at acceptere en løsning, der kan samles et flertal om, hvis den løsning blot går ud på, at vi i den nuværende situation ikke skal gribe ind i slagterikonflikten på anden måde, end at den munder ud i en overenskomst, der svarer til det, det øvrige arbejdsmarked har opnået.

Jeg skal til slut sige, at vi naturligvis havde foretrukket, at alle overenskomsterne var kla-

ret igennem i en helt anden form, nemlig at de danske arbejdere havde fået nogle real-lønsfremgange, men det er klart, at vi i den nuværende situation må sige, at den lille del, der er tilbage, eksempelvis slagterierne, må gå ind på de samme betingelser som det øvrige arbejdsmarked.

Jeg håber altså, at det kommende udvalgsarbejde vil vise, at vi kan få skabt et flertal for at få stoppet denne konflikt, som er så skadelig for samfundet.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det kan vel ikke undre nogen, at det af alle netop er fremskridtspartiet, der trækker denne konflikt ind i folketinget. Jeg skal afholde mig fra at tale om klogskab eller mangel på samme i denne forbindelse og nøjes med at sige, at det mest af alt minder om en elefant, der har forvildet sig ind i en porcelænsbutik.

Det kan vel heller ikke undre nogen, at SF synes, det er en meget dårlig idé, og at vi derfor afviser lovforslaget.

Lovforslaget omhandler en strejke, skønt der rent faktisk også er tale om lockout i denne forbindelse, men det har fremskridtspartiet altså afholdt sig fra at skrive noget om.

Men oven i den almindelige jubel over, at man er nået nogenlunde helkindet igennem den foreliggende overenskomstsituation med den mangel på solidaritet med de arbejdsløse, som det har affødt, vil man nu til at lovgive herinde, fordi der er et enkelt område, som ikke helt er klarat.

Det er vel ikke atypisk for et parti, der for længst har afsløret sig som lønmodtagernes fjende nr. 1, selv om det samme parti selvfølgelig bryster sig af at være særdeles arbejdervenligt. Det var jo også fremskridtspartiet, der fremsatte forslag om et rent slavemarked, og det er der nok ikke nogen der har glemt. Det er faktisk det samme grundsyn, der ligger bag dette forslag: lønmodtagerne skal skam ikke have nogen indflydelse på egne arbejds- og lønvilkår.

Det er utilstedeligt, og det, der i bemærkningerne står beskrevet som forældede systemer, der for mange år siden kunne tilladeliggøre strejker og lockouter, overhales ganske af dette forslag, der sætter hele det faglige system og dets spilleregler over styr og med

[Lilli Gyldenkilde]

rette kan betegnes som »oldgammelmands-tænkning«.

Vi afviser lovforslaget.

Bolvig (RV):

Efter radikal opfattelse kan voldgift og også tvungen voldgift ofte være en hensigtsmæssig metode til at bringe samfundsskadelige arbejdsstandsninger til ophør. Det er da også en metode, der har været anvendt i forskellige udgaver igennem årene og altid med radikal tilslutning.

Det foreliggende lovforslag møder vi derfor ikke med principiel modstand, men vi tvivler på, om det i denne sag med dens særlige forhistorie er den bedste metode til at bringe slagterikonflikten til ophør.

Det radikale venstre har den opfattelse, at denne konflikt ikke burde have haft lov til at bryde ud. Den burde have været udskudt, så der var vundet tid til nye forhandlinger; forhandlingsmulighederne var langtfra udtømt, da konflikten startede. Men nu er konflikten desværre brudt ud. Den må ikke løbe længe.

Det radikale venstre er tilhænger af politisk indgreb i konflikten, hvis ikke parterne meget snart finder hinanden. Endnu har parterne frist til at vise, at de som så ofte før på slagteriområdet er i stand til at forvalte frie forhandlinger på en ansvarlig måde, men fristen er kort. Samfundet kan ikke være tjent med, at konflikten bliver af længere varighed.

Arne Melchior (CD):

Hvert enkelt menneske er jævnlig i en konfliktsituation mellem forskellige interesser og forskellige hensyn, som alle trænger sig på med varierende styrke og berettigede begrundelser, og man er altså i den situation ikke at kunne sige ja til begge parter, til begge metoder. Lovgivere er naturligt specielt ofte i en sådan situation og på en specielt tyngende måde, fordi ansvaret er så omfattende.

En sådan situation er vi også i her. Der kan ikke tænkes nogen, der ikke har forståelse for landbrugets meget pressede situation, men der er en mængde andre hensyn, der også må tages, og derfor er afvejningen svær.

Det ville være utilstedeligt, synes jeg, at bagatellisere følgerne af den igangværende konflikt. Det er af en af ordførerne blevet

påstået, at det har statsministeren gjort, men jeg mener, det er en påstand, som er urigtig. Jeg vil ikke sige, at den trænger til at blive bevist, for jeg tror ikke, den kan bevises. Jeg mener, den er direkte urigtig. CD vil benytte lejligheden til at give udtryk for, at vi finder, at statsministeren og regeringen har gjort alt tænkeligt og muligt i denne sag, nemlig ingen politisk indblanding, heller ikke nogen mæglervirksomhed, men et bidrag til, at mægling kunne forsøges i alle faser. Regeringen har dermed ikke anvist nogen politisk vej, som forslagsstillerne her i dag eller forespørgerne på tirsdag gør det.

Jeg tror ikke, at afvejningen af hensynene kan føre til, at man kan gribe ind som her foreslået eller i det hele taget gribe ind på nuværende tidspunkt. Jeg er enig med hr. Ninn-Hansen i, at vi ikke ønsker, at foruden slagtingen også undervisning, lovgivnings- og administrationsarbejde og hospitalsarbejde skal standses. Jeg ser heller ikke så letsindigt som fremskridtspartiets ordfører på pressekonflikten. Jeg er altså enig med hr. Ninn-Hansen i, at det trods det, at det er lykkedes på 95 pct. af arbejdsmarkedsområdet at få en fredsløsning, ikke er lette ting og ligegyldige ting, der står på spil, men jeg må sige til hr. Ninn-Hansen, at der er jo også en pris at betale for at leve i et, skal vi sige temmelig liberalt samfund. Alle gode ting har deres pris, og det kan ikke være sådan, at man hæver liberalitetens fane meget højt, men hver gang ens egne interesser er trængt, ønsker uliberale fremgangsmåder.

CD har i mange år peget på, at samfundet trænger til en gennemgribende, en meget grundig debat om selve strejkevåbenets rimelighed i vort moderne samfund, men vi kan ikke gå med til at sige, at på en lang række områder må strejkevåbenet under ingen omstændigheder tages i brug.

Jeg ved godt, det er en gammel historie, men jeg vil godt anføre den her, for en lille gallupundersøgelse, jeg har foretaget, har vist mig, at der dog er mange, der ikke kender den, og det er nok længe siden, den har været bragt fra folketingets talerstol.

Det er denne telegramudveksling, som vist aldrig har fundet sted, men som anekdoten fortæller fandt sted i 1905 mellem Bjørnstjerne Bjørnson og Christian Michelsen, hvor Bjørnstjerne Bjørnson telegraferede til Christian Michelsen: »Nu gælder det om at hol-

[Arne Melchior]

de sammen«, hvorefter Christian Michelsen telegraferede tilbage: »Nu gælder det om at holde kæft«.

Jeg tror ikke, der er nogen tøven i, at man ikke griber ind på nuværende tidspunkt, og dette være sagt både med største respekt og med største forståelse for landbrugets trængte situation. Jeg tror ikke på, at et indgreb fra folketinget gavner landbruget, jeg tror ikke, slagtingerne kommer stabilt i gang på grund af et lovindgreb, og derfor må vi fraråde det lovforslag, der her er fremsat.

Tyroll (VS):

Jeg skal starte med en klar principiel afvisning af det lovforslag, der ligger her, og af alle tanker, der går i den retning, og jeg synes, det ville have været på sin plads, om man fra socialdemokratiets side, fra regeringens side, fra statsministerens side i højere grad havde præciseret, hvilke principielle standpunkter man har i forhold til et forslag med det indhold, som der er tale om her. Man er jo efterhånden fra de borgerlige partiers side så forvæntet med, at socialdemokratiet medvirker til indgreb i konflikter på arbejdsmarkedet, at man regner det for meget sandsynligt, at man kan få støtte til noget sådant. Derfor havde det været nok så meget på sin plads, om man havde udtalt sig langt mere principielt, end det var tilfældet her.

Dernæst vil jeg sige, at hvis man lytter til de borgerlige partiers udtalelser her, skulle man tro, at det var regeringen, der var part i indgåelsen af en overenskomst på dette område. Det er jo ikke bare partierne her, som er indstillet på, at landbruget skal have store og omfattende foræringer, hver gang det ømmer sig lidt. Det er ikke bare dem, der viser denne interesse, men det er også landbrugets organisationer; det er Landbruksrådet, der kommer med trusler over for regeringen, og heller ikke her hørte jeg nogen klar markering af, at man afviste disse pressionsforsøg og i givet fald ville finde midler at afvise dem med.

Jeg tænker på truslerne om totalt stop for både kød og mælk til mejerierne og slagterierne. Jeg tænker på, at man har sagt, man vil diskutere andre aktionsformer, hvis ikke regeringen griber ind, hvorved man altså viser, at det drejer sig om at tvinge regeringen til at ordne de problemer, man ikke kan få ar-

bejdsgiverparten, som man selv har en stor indflydelse på, til at ordne.

Der er kravet til regeringen om 300 mill. kr. hver uge til fordeling til landmændene; jeg har ikke, når det drejer sig om de andre forskellige områder, der er i konflikt, set nogen interesse for, at f. eks. typograferne skulle have nogle beløb. Men det er helt klart, at her vil man bruge statsmagten som led i en kamp mod slagteriarbejderne, en kamp mod lønarbejderne, fra de borgerlige partiers side, fra deres landbrugsorganisationer osv.

Det må selvfølgelig klart afvises, og jeg forventer da, at man også fra regeringens side forholder sig lidt til dette i denne debat og ikke bare står så valent og lader være med at forholde sig principielt til disse ting.

Dernæst vil jeg godt sige, at der er omfattende problemer i denne konflikt. De forhandlere, som de forskellige slagteriarbejdere har haft, har ikke været duelige nok, de har ikke været lydhøre over for de krav, der har været stillet fra arbejdernes side. Der er også problemer med, at man ikke er lydhør hverken fra de borgerlige partier eller fra deres arbejdsgiverorganisationer over for de problemer, der er inden for slagteriområdet, og her tænker jeg på det akkordpres, det arbejdspres, der er tale om inden for slagteriarbejdernes område. Der er tale om, at man her i allerhøjeste grad har en omfattende nedslidning, som selvfølgelig er kommet til udtryk i den massive afvisning af de forslag, der har været lagt frem til løsninger, fordi der ikke er indeholdt en løsning på de arbejds- og arbejdsmiljøproblemer, som er til stede for slagteriarbejdernes vedkommende. Derfor stemte 83,4 pct. imod de forslag, der var fremlagt.

Jeg synes også, man burde have interesseret sig lidt for beviserne for de problemer, der eksisterer på arbejdspladserne, og som rent faktisk har været udsendt på forskellig vis. Der er f. eks. tale om, at slagteriarbejderne har den tredjestørste dødelighed efter bagerne og tjenerne, en overdødelighed på 27 pct. i forhold til gennemsnittet. Der er især 4 sygdomme og symptomer, der forekommer blandt slagteriarbejderne. Der er for det første symptomer i muskler og led, der er stressbetonede symptomer, der er hjerte-/karsygdomme, som er typiske stresssygdomme, og der er kræft. Alt dette undersøges for øjeblik-

[Tyrol]

ket i Slagteriarbejderforbundet, og der vil komme mere til belysning af dette.

Men der er altså allerede for indeværende klare beviser for de problemer, der er til stede. Der er f. eks. en arbejdsmiljøundersøgelse fra socialforskningsinstituttet, der med en række tal viser slagteriarbejdernes lidelser på grund af dette dårlige arbejdsmiljø. Der er lændesmerter ved løft; det er 38 pct. af slagteriarbejderne, der har det. Der er smerter i ryg med udstråling i benene, 22 pct., øvrige rygsmerter, 36 pct., smerter i håndled eller arm, 27 pct., smerter i knæ eller hofteled, 22 pct., stresslidelser, 33 pct. Jeg kunne blive ved med denne opremsning. Jeg har ikke hørt en eneste fra borgerlig side udtrykke forståelse for disse problemer. Nej, man har kun forståelse for den økonomi, som landmændene har, og det, man vil have raget til dem, når man springer rundt og er klar til at støtte dem, hver gang de ytrer sig bare en lille smule. Så er man på dupperne. Men den mindste forståelse for de problemer, som slagteriarbejderne har, kan man ikke vise. Det overrasker os ikke, men det ville have været godt, hvis arbejderpartiet socialdemokratiet havde ydet en større støtte til slagteriarbejderne.

Poul H. Møller (KrF):

Kristeligt folkeparti er meget tilfreds med, at arbejdsmarkedets parter på langt den største del af området selv har kunnet forhandle sig frem til aftaler for næste overenskomstperiode, således at folketingsretten ikke som ved de sidste tre tidligere lejligheder har haft nødt til at gribe ind og derved svække ideen om den fri forhandlingsret. Af denne og andre grunde finder vi, at det vil være uheldigt, om dette mønster brydes ved, at folketingsretten griber ind i slagterikonflikten.

Vi forstår landbrugets bekymringer, et landbrug, der i forvejen er inde i en alvorlig krise, og som ganske givet vil få nogle alvorlige økonomiske bekymringer, hvis en sådan konflikt bliver af længere varighed, og vi er også klar over, at denne konflikt på længere sigt også vil have meget alvorlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Vi mener derfor også, at alt bør sættes ind på at løse de problemer, som endnu står tilbage parterne imellem.

Efter forlydende er afstanden mellem dem ganske lille, og det skulle derfor synes muligt gennem nye forhandlinger at nå et resultat, der kan løse denne konflikt. Såfremt folketingsretten nu straks ved strejkens begyndelse griber ind, vil dette højst sandsynligt udvirke, at parterne i de øvrige igangværende konflikter forventer lignende indgreb, fordi de alle kan påberåbe sig de alvorlige økonomiske og menneskelige følger af, at deres konflikter løber videre. Og så synes jeg også, at det samtidig ville være lidt af en hån over for de ca. 95 pct. af arbejdsmarkedets parter, som viste mådehold og indgik frivillige aftaler.

Kristeligt folkeparti vil derfor henstille til alle, som kan gøre deres indflydelse gældende – og her måske først og fremmest regeringen, selv om vi i høj grad værdsætter, hvad regeringen hidtil har foretaget i denne sag – at man får foranlediget en genoptagelse af forhandlingerne parterne imellem.

Vi forstår godt intentionerne i fremskridtspartiets lovforslag her; vi finder bare ikke, at det er den rigtige måde at gribe sagen an på. Men måske kunne det give anledning til, at vi i arbejdsmarkedsudvalget får en indgående drøftelse både af forslaget her og af konflikten i det hele taget, og dertil tilsiger kristeligt folkeparti sin positive medvirken.

Ib Christensen (DR):

Retsforbundet afviser dette lovforslag fra Danmarks tredjestørste arbejdsgiverparti. Det er karakteristisk, at forslagsstillerne overhovedet ikke har været opmærksomme på, at der også er lockout med i billedet og ikke kun strejke. Det er karakteristisk for forslagsstillerne, at de, der ellers kalder sig liberale modstandere af statsformynderi og statsindgreb og tilhængere af et frit arbejdsmarked og erhvervsliv, ved lov vil fastsætte de arbejds- og lønvilkår, der skal gælde inden for denne sektor. De er fuldstændigt på linje med de øvrige gammelpartier eller borgerlige partier; det er måske nok arbejdsgiverpolitik, men det er ikke liberal politik.

Dertil kommer, at forslaget siger, at niveaumæssigt skal løsningen ligge som på det øvrige arbejdsmarked, uanset at det mæglingforslag, der blev forkastet af slagteriarbejderne med 83 pct. af stemmerne, indeholdt forbedringer i forhold til de øvrige arbejdsmarkedsoverenskomster, der er indgået.

[lb Christensen]

Hvad skal man i øvrigt med tvungen voldgift, når det på forhånd stipuleres i forslaget, hvordan udfaldet skal være? Det er mod alle tanker i øvrigt om tvungen voldgift. Og så benytter man – for at det ikke skal være løgn – lejligheden til også på forhånd at diktere denne sektor, både arbejdsgiver- og arbejdstagerside, at den nu skal have samme overenskomst-mæssige udløbstid som det øvrige arbejdsmarked, uden at den overhovedet er blevet spurgt derom.

Det er klart, at tredjemand vil lide tab. Det er klart, at det er en alvorlig sag for landbruget, ikke mindst for svineproducenterne, der i forvejen er meget hårdt ramt, og at det er et slag mod slagteribranchen som helhed. Der er et betydeligt valutatab, og ingen af disse tab skal ignoreres. Det er bare prisen for at have et frit samfund, hvor folk ansvarligt ordner deres egne anliggender, at der en gang imellem kan opstå en sådan konflikt, som kan være ubehagelig og tabgivende for samfundet og for tredjemand. Hvis man ønsker et frit og selvforvaltende erhvervsliv og arbejdsmarked, må man være villig til en gang imellem at betale denne pris. For hvad er alternativet? Alternativet er, at statsmagten, at regering og folketing dikterer løn- og arbejdsvilkår i hele den private sektor, sådan som man har det i socialistiske lande og i de fascistiske stater, og det er sandelig ikke noget at leve op til. De erfaringer, vi har haft fra 1975 til 1981 under statens tvangsindkomstpølitik, er ikke noget, der inspirerer til efterfølgelse. Vi har formentlig fået en hastigere løn-, pris- og omkostningsudvikling, end vi ellers havde fået. Vi har i hvert fald fået en situation, hvor arbejdsmarkedets parter ikke har følt sig foranlediget til at indrette sig under overenskomster, som de somme tider end ikke havde haft muligheden for at forhandle med hinanden, og derfor er dette forslag i enhver henseende overmåde uklogt.

Jeg ser i Information for i dag, at hr. Christophersen har udtalt sig på vegne af folketinget på en måde, han intet mandat har til. Han siger ifølge Information:

» . . . regeringen må gøre sig klart, at hvis der ikke på denne side af tirsdag er sket en afklaring, så vil folketinget pålægge« – så vil folketinget pålægge, siger hr. Christophersen – »regeringen at standse konflikten øjeblikkeligt.«

Det er nonsens. Det har hr. Christophersen ingen dækning for. Han repræsenterer ikke flertallet i folketinget. Og jeg vil gerne benytte denne lejlighed – det er ikke så tit, muligheden er der – til at udtrykke min ros for og anerkendelse af, at regeringen har ført den politik, den har i denne sag. Den har været klogt tilbageholdende. Den har ikke handlet overilet, og statsministeren skal heller ikke lastes, fordi han har prøvet at bringe parterne på talefod. Sådan bør det være. Men så bør regeringen også standse ved det og lade arbejdsmarkedets parter selv klare tingene.

Alt tyder på, at de har klokkeet i det. Alt tyder på, at der har været tale om nogle kommunikationsbrist, og alt tyder på, at man også ved det centrale spørgsmål, der åbenbart har spillet afgørende ind, nemlig akkordproblemerne, har været tæt på en løsning. Afstanden er, som flere ordførere har sagt, lille mellem parterne. Hvorfor i alverden skal folketinget så til at blande sig i dag eller i næste uge? Det tjener intet formål. Det er skadeligt ud fra enhver betragtning.

Vi afviser ikke, at der kan være situationer, hvor i egentligste forstand livsvigtige samfundsfunktioner trues. F. eks. er den hospitalskonflikt, der er opræk til, en alvorlig sag, og derfor afviser jeg ikke, at i sådanne situationer kan det være nødvendigt med statsindgreb. Så vidt er det i hvert fald slet ikke kommet på dette område endnu. Man kan sige, at der sker et vist spild, samfundsmæssigt spild, tab osv., men der er ikke tale om, at menneskers liv eller helbred udsættes for fare, og er der ikke det, er der ikke tale om en livsvigtig samfundsfunktion, der bliver lammet. Derfor må vi sige, at vi afviser dette uliberale, statsformynderiske indgreb, som fremskridtspartiets forslag indebærer, og den åndelige støtte, det har fået hos andre borgerlige partier.

Svend Heiselberg (V):

Det er naturligvis altid bedst, at arbejdsmarkedsparterne selv kan afslutte deres overenskomstforhandlinger, hvilket jo også er sket for hovedparten af vores 2,2 mill. lønmodtagere, enten ved direkte aftale med arbejdsgiverorganisationerne, ved forhandling i forligsinstitutionerne eller på anden fredelig vis.

[Svend Heiselberg]

Tilbage er så de 3-4 pct., deriblandt nogle kræmmersjæle, som ikke ønsker at være solidariske med den øvrige del af samfundet. Det gælder tilsyneladende bl. a. nogle slagteriarbejdere, typografer, socialrådgivere, hospitalslæger og flyveledere. De har fået den ejendommelige opfattelse, at de skal have betydelig bedre overenskomster end den øvrige del af samfundet. Fælles for disse grupper og deres organisationer er, at de føler, at de som bestridende livsvigtige funktioner kan tage det danske samfund som gidsel og på den måde sikre sig ekstraordinære goder, som ingen andre kan opnå.

Må jeg spørge: hvor er den solidariske tilbageholdenhed henne, som statsministeren og andre forud for overenskomstforhandlingerne i foråret opfordrede til? Tror regeringen ikke, at de ca. 2 mill. lønmodtagere, som har indgået overenskomster, føler sig bedraget af regeringens henstillinger om tilbageholdenhed med lønkrav, hvis den fortsat lader disse grupper konflikte?

Derfor til sidst dette råd til regeringen: brug weekenden til at bringe ro på arbejdsmarkedet! Det er det, vi har brug for, og jeg er overbevist om, at der vil være store dele af befolkningen, som har forståelse derfor.

Glistrup (FP):

Danmarks eksportvare nr. 1, svinekødet, kan simpelt hen ikke undværes i den situation, regering og folketingsflertal har bragt os ud i, hvor vi har en nettogæld på et tolvcifret kronebeløb til udlandet. De tilstande, som i øjeblikket udvikler sig i svinestalde rundt omkring i landet, hvor flere og flere og større og større svin presser sig sammen under de staldforhold, der er bestemt til en normal produktionsrytme, kan simpelt hen ikke tolereres.

Det, at man har besluttet sig til at konflikte på dette område mellem nogle arbejdsgivere og nogle arbejdere – og der er ingen grund til at være særlig kærlig hverken mod den ene eller mod den anden af de to grupper; al tale herom er det rene og skære pjat i relation til dette forslag, som er en besked til både den ene og den anden part – er noget, som i allerhøjeste grad rammer titusinder af andre danske på et væld af forskellige områder. Heroverfor står så venstresocialisternes, Danmarks retsforbunds og SFernes syns-

punkter, som bare er, at det er parternes fri ret at spille fandango på denne måde med aldeles afgørende samfundsforeteelser under overholdelse af nogle formelle fagretlige spilleregler. Det er ikke det, vi er her for i folketinget. Vi er i folketinget for at tjene hele samfundets interesser, og der er ikke nogen som helst tvivl om, at disse formelle fagretlige spilleregler nu som i snesevis af konflikter i de foregående år simpelt hen ikke kan opveje den tunge alvor, der kræver, at denne konflikt bringes til ophør. Og det er i og for sig det eneste væsentlige for fremskridtspartiet, at denne konflikt nu bringes til ophør. Måden er vi meget, meget åbne for at forhandle om, men man må bare finde frem til en måde at gøre det på.

Regeringen siger, at den håber, at der skabes kontakt mellem parterne, så de kan finde en løsning, men det har man nu kæmpet længe for, og det er jo i den givne situation aldeles umuligt at skabe en sådan kontakt.

Kristeligt folkeparti, hr. Kaj Poulsen og andre af samme skuffe kommer og siger: de står jo ikke langt fra hinanden. Hvad ved kristeligt folkeparti, hr. Kaj Poulsen og de andre egentlig om det? Vi ved én eneste ting: at vi spiller med en blind makker, nemlig at parternes forhandlingsudvalg var enige, og så er 83,4 pct. på arbejdside af den opfattelse, at det duer ikke, hvad man har lavet i nærings- og nydelsesmiddelarbejdernes forbund. Vi aner ikke, hvor meget der skal til, for at parterne kan finde hinanden, sådan at 51 pct. eller flere kan stemme ja til et forslag på begge sider. Vi ved bare, at det vil tage en skrækkelig lang tid først at lade parterne forhandle og så gå igennem afstemningsprocedurer; det er noget, som samfundet ikke kan vente på.

Så kommer hr. Enggaard og hr. Ninn-Hansen og bare skubber det hele fra sig og siger, at det er regeringens ansvar, at sagen bringes på plads, eller som hr. Ninn-Hansen sagde: den øverste politiske myndighed, regeringen, bør bringe konflikten til ophør. Ja men det er total begrebsforvirring nede på det samme plan, som Radioavisen har fordummet den danske befolkning på her gennem hele påsken. Regeringen kan jo efter dansk lov og ret ikke gøre noget som helst i denne situation; der er kun ét eneste organ, nemlig det, der for os andre er den øverste politiske myndighed, folketinget, der kan

[Glistrup]

gøre det, og derfor er det folketingets sag at se at få dette løst.

Så er der kommet forskellige forslag om, hvordan folketinget kan løse problemet. Hr. Ninn-Hansen har været inde på, at det forslag, som altså var forkastet med 83,4 pct. på arbejderside, skulle man bare uden videre og nærmest ubeset ophøje til lov herinde. Vi må indømme fra fremskridtspartiets side, at vi synes, det ville være en meget bedre idé, om hele materialet blev gennemset og gennemgået fra den voldgiftsrets side, som vi har foreslået, sådan at man eventuelt kan finde frem til, hvad det er for nogle enkelte momenter, som har ført til, at så mange slagteriarbejdere har været så stærkt utilfredse med forslaget, at de er gået imod deres egen ledelse. Der er jo intet, der hindrer voldgiftsretten i efter at have gået tingene igennem at sige: det overenskomstforslag, som blev forkastet den 10. april, var det bedste, så voldgiftskendelsen kommer til praktisk talt at ligge på linje med dette forslag. Men vi mener bare, at vi skylder de medborgere, som har stemt, som de har i forbindelse med det forslag, der lå, at man får det gået igennem.

Som det også fremgår af forslaget, er det dernæst vor opfattelse, at voldgiftsretten skal være i harmoni med, hvad de 95 pct. af arbejdsmarkedet – hvis man tror på statsministeren, og det gør jeg ikke, men det var nu engang hans tal – har fundet er en vis løsning. Det er helt rigtigt, at der er lagt visse bestemte retningslinjer, og det er dem, som forslaget godtager.

Hr. Ib Christensen siger, at det er umuligt at være voldgiftsmand, når man skal rette sig efter bestemte regler i dansk lovgivning, som det vil blive til, når dette forslag bliver vedtaget før eller senere, fordi til syvende og sidst er der ingen anden løsning, end at man når frem til at vedtage et forslag praktisk talt som dette; men man vil altså bare af partitaktiske krumspingsgrunde nu fra de forskellige partier gerne have, at det hele skal vente nogle uger eventuelt endnu med alle de lidelser, som vil blive følgen, og så mener hr. Ib Christensen, at det er ulogisk at have givet voldgiftsretten nogle retningslinjer. Det er det ikke, men der er inden for et hvilket som helst overenskomstområde så mange specialregler, så mange særforhold, som skal tages i betragtning, og det kan man gøre, når man har angivelsen af, hvilket niveau man skal gå

til, men det er bare nemmere for 3 voldgiftsdommere end for 179 folketingsmedlemmer at få det til at falde i hak. Der er altså ikke indbygget nogen indre logisk uoverensstemmelse i forslaget.

Danmarks største arbejderparti havde derimod den bekymring over for det, at hvis man gennemførte noget fra folketingets side, fra politikernes side, så vil parterne ikke i det arbejde, de skal udføre fremover, indrette sig på samme måde, som hvis de, som man siger, selv har indgået overenskomsten.

Nu tror jeg for det første, det er det rene pladder at sige, at organisationerne, hvad enten det er Arbejdsgiverforeningen eller forbund, i højere grad er parterne selv, end folketinget er. Folketinget repræsenterer parterne selv, for det repræsenterer det danske samfund, som man er en del af, og det gør vi fuldt så meget herinde, som f. eks. hr. Toxværd eller Hans Hansen – hedder han vist på den anden side – på nogen som helst måde repræsenterer parterne. Vi har dog haft al mulig erfaring for, at der ikke kommer flere arbejdskonflikter, fordi løn- og arbejdsvilkår er fastsat centralt, som det var tilfældet f. eks. i 1975, 1977 og 1979 for bare at tage nogle af den nuværende statsministers bedrifter her i samfundet. Da indførte man via lovgivningen ganske bestemte løn- og arbejdsvilkår, og derfor er der ikke nogen som helst grund til at tro, at der ligger noget reelt i denne bekymring for, at parterne vil gøre oprør, hvis man fører det igennem.

Nej, det vi ser her, er bare det sædvanlige: når der opstår en rådvildhedens situation i dette land, må man finde frem til en klar, skarp, rigtig løsning. Landet skal jo regeres. Den kommer her som altid fra fremskridtspartiets side, og så er der almindelig partitaktisk småsurhed fra de andre partiers side. Anderledes kan man i og for sig ikke fortolke dette forløb.

Men desværre fortsætter samfundet jo sin ulykkelige drift uden for denne folketingssal, og derfor må man håbe af hensyn til alle de samfundsinteresser, som entydigt kræver, at folketinget bringer denne konflikt til ophør, at småsurheden efterhånden fortager sig, sådan at man også kan få socialdemokratiet, der jo er det afgørende parti i den forbindelse, i bevægelse væk fra denne almindelige hændervidende, selvopgivende surhed, som præger partiet, stillet over for et fremskridts-

[Glistrup]

forslag. Velkommen til at vi kan fejre 1. maj i fællesskab og forsvar over for VSere, SFere og andre, mod den linje, man fører med samfundsdestruktion fra de partiers side.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Hr. Glistrup argumenterer for voldgiften ved at sige, at der skal være et sted, hvor man kan se, hvad det er, der har begrundet, at så mange slagteriarbejdere har forkastet forslaget. Ja, hvis man rent umiddelbart skulle forstå dette, så siger hr. Glistrup jo bare: man skal skynde sig at forkaste et overenskomstforslag, for så får man en ny chance i et sådant voldgiftsforum, for så kan man få begrundet tingene. Er det det, der er meningen?

Eller er det noget andet, som hr. Glistrup sagde – ikke særlig klart – at man skulle have sådan en pædagogisk studiekreds, hvor man skulle kunne fortælle slagteriarbejderne, hvilke fejltagelser de havde gjort ved at forkaste mæglingforslaget?

Det må være det ene eller det andet. Tilbage bliver i hvert fald, at det virker fuldstændig meningsløst at foreslå dette apparat, hvis, når det kommer til stykket, hr. Glistrup mener, at det er den overenskomst, de forkastede, der skal være gældende.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er hverken det ene eller det andet, men noget helt tredje, som hr. Ninn-Hansen havde opdaget; hvis han var kommet helt frem til § 4 i forslaget; så ville han nemlig have set, at det, som voldgiftsretten skal afgøre denne sag ud fra, er samme niveau, som man har bevæget sig på i relation til andre overenskomster. Men der er 100 forskellige detaljer, som i og for sig ikke afgørende koster noget for den ene eller den anden part, f. eks. det, som hr. Tyroll var inde på med hensyn til arbejdsmiljø, sikkerhed og andre ting. Det er den slags ting, en voldgiftsret kan sidde og høre på, f. eks. at arbejderne beklager sig over, at man ikke får de og de sikringsting ind i arbejdsmiljøet. Så kan man give det og til gengæld eventuelt tage en femøre fra et eller andet tillæg. Så opvejes det,

og så får man en bedre balance. Det er det, der er meningen med at have en voldgiftsret.

Men vi skal jo simpelt hen finde en løsning, og det, der har præget de andre partier, er, at man ikke har kunnet finde nogen som helst løsning fra de andre partiers side. Derfor lægger vi nu vor model frem. Men først og fremmest: konflikten skal sluttes.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Hr. Glistrup har jo egentlig svaret på mit spørgsmål, for hans første bemærkning var, at forslaget hverken er det ene eller det andet, og det har han jo ganske ret i. For nu kommer hr. Glistrup og siger: ja men den voldgiftsret skal bestemme det samme, som gælder for det øvrige arbejdsmarked. Det vil, så vidt jeg kan se, betyde, at slagteriarbejderne skal have mindre, for de har ved overenskomsten rent faktisk fået mere, end det øvrige arbejdsmarked har fået. Er det det, der er meningen?

Jeg kunne se én idé i fremskridtspartiets forslag om en fredspligt, for den er jo også indeholdt i forslaget, nemlig hvis fremskridtspartiet sagde: nu er, som det er nævnt, 95 pct. af arbejdsmarkedet klaret. Nu vil vi have resten klaret, både de konflikter, der er, og de truende konflikter, ved at pålægge en fredspligt.

Er det det, der er hensigten med forslaget?

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det lader jo til, at fremskridtspartiet kan ændre standpunkt efter forgodtbefindende. Fremskridtspartiet udtalte til Ritzaus Bureau den 20. april 1981:

»Vi ønsker, at konflikten skal stoppes omgående, og der bør nedsættes en voldgift, der kan løse problemerne. Vi kan ikke stiltiende acceptere, at landbruget bliver påført milliardtab på grund af uoverensstemmelser med en lille privat gruppe, som slagteriarbejderne må siges at være.«

Således siger folketingsmedlem Maisted, en udtalelse, som tydeligt er vendt imod slagteriarbejderne, og det er også sådan, vi har opfattet forslaget.

(Kort bemærkning).

Tyroll (VS):

Det lader til, at hr. Glistrup tror, det er muligt at klare de problemer, der eksisterer i arbejdsmiljøet, ved at man indfører en eller anden form for beskyttelse. Alt dette er prøvet; det har kun medført endnu større skader, endnu større ulykker, fordi man samtidig har sat tempoet i vejret og man har øget akkordpresset yderligere. Så der er kun én vej, og det er simpelt hen, at indtjening uden akkordsystemer af den art, som man har, forøges for disse slagteriarbejdere. Det er kun derigennem, det kan løses, og det er totalt uegnet og principielt forkert at tage de skridt, der ligger i fremskridtsparties forslag.

Så har det også været nævnt, at de, der har indgået overenskomst, skulle føle sig snydt, hvis der blev givet indrømmelser her. Jeg synes, de i allerhøjeste grad har grund til at føle sig snydt, ikke på grund af dette, men på grund af at prisudviklingen, siden de har indgået deres overenskomster, er blevet fordoblet i hastighed. Der sker yderligere forringelser, og der er tale om, at man får drastiske reallønsfald. Derfor er de snydt, og derfor vil de også senere aktionere.

Men man må forstå, at hvis man griber ind her og ser bort fra de problemer, som man har i arbejdsmiljøet, presser man slagteriarbejderne så meget op mod væggen, at der vil komme aktioner på slagterierne, som der har været før, når man bliver ved med at ignorere de krav, som man vil have igennem for slagteriarbejdernes vedkommende. Det må man bare se i øjnene, så det er illusion at tro, at man kan løse dette gennem indgreb herindefra.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Når jeg tager ordet, er det for at gøre opmærksom på, at der er noget, der er helt galt med hukommelsen hos ordførerne for SF og VS. For en 3-4 år siden var det således, at det lykkedes fremskridtspartiet at få regeringen til at gennemføre en forbedring af dyreværnsloven, så der blev bedre forhold for burhøns. Bl. a. fru Lilli Gyldenkilde angreb mig meget hårdt, men hvor er nu ordførerne for SF og VS henne? Jeg er fuldstændig klar over, at fru Lilli Gyldenkilde har nul forstand på, hvordan det står til ude i svinestaldene, hvor grisene trives og trives, og hvor

de ikke kan være. Men når man i den ene situation angriber ganske usagligt, som fru Lilli Gyldenkilde gjorde i sin tid, hvorfor gør man det så ikke nu? Det er lidt dobbeltsidet, og jeg havde forventet, at man var kommet ud af busken, men det er man ikke.

Jeg havde egentlig også forventet at høre landbrugsministeren, som jeg tror har forstand på, hvordan det ser ud ude i en svine-stald, og jeg tror også, landbrugsministeren ved, at der sker en tilvækst, så der hurtigt kan komme en meget alvorlig situation. Jeg havde egentlig også forventet at høre en kommentar fra landbrugsministeren til det alvorlige problem. Det har vi endnu ikke hørt, men debatten er ikke færdig, så det kan være, den kommer.

Jeg synes i allerhøjeste grad, at VS og SF skulle tage og komme ud af busken.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Tyroll har bestemt ikke uret i den skilddring, han giver af arbejdsmiljøforhold, stress og forceret arbejde på landets slagterier, men han talte unægtelig som en flyveleder – og det er ikke nogen ros – da han sagde: det skal vi have kompensation for, men vi skal også have nogle flere penge. Nej, det skal man have kompensation for ved, at voldgiftsretten muligvis kan finde frem til nogle foranstaltninger, så det ikke er så stressende endda, men det skal bestemt ikke ske på den måde, at denne gruppe, fordi den sidder i en flaskehalsposition, pludselig skal have andre løn- og arbejdsvilkår, end andre har.

Hr. Kaj Poulsen har ikke forstået, at det, det her drejer sig om, er det danske samfund. Det er ikke nogen som helst beskyttelse af nogen af de to, der er parter i denne sag; dem er det så inderlig ligeegyldigt med. Det er samfundet, vi alle sammen må tage hensyn til, og da må hr. Kaj Poulsen være klar over, at det er at gå ned på dette barnestueniveau, om man kæmper imod den ene part eller imod den anden part. Det er samfundet, vi kæmper for herinde i folketinget.

Når så hr. Ninn-Hansen begynder at sige, at fremskridtspartiet skulle have indrømmet, at dets forslag hverken er det ene eller det andet, så var det citat, jeg kom ind på, hr. Ninn-Hansen selv, der spurgte: går det her

[Glistrup]

ud på det ene, eller går det ud på det andet? Hr. Ninn-Hansen kan læse i § 4, hvad det går ud på.

Men som jeg har understreget: det centrale for fremskridtspartiet er, at denne arbejdskamp standser. Om man lige præcis bruger den anvisningsmetode, som fremskridtspartiet har givet, eller noget andet, er ikke det centrale for os. Det er vort oplæg til, hvad der sikkert er det bedste, men det er bare vigtigt, at der sker noget, og den eneste mulighed for, at der kunne ske noget, var at fremsætte et konkret lovforslag, som så på normal måde kan få ændringsforslag ved anden behandling og derved gennemføres, efter at statsministeren måtte opgive sine forslag her tirsdag morgen.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg havde ellers besluttet, at jeg overhovedet ikke ville gå ind i substansen af disse ting. Nu er der flere, der har gjort det, men jeg skal afholde mig fra det stadig væk, for vi får jo en debat om disse ting på tirsdag, og da kan man jo komme nærmere ind på det.

Men det, der kalder mig herop, er selvfølgelig hr. Askjær Jørgensen, som har forstået fuldt ud, hvad jeg mener om burhøns, selv om han ikke rigtig har forstået, hvor meget forstand jeg har på det. Men det bliver jo hans sag. Jeg var også imod tremmekalve; jeg synes, det er synd, de skal stå på den måde. Jeg synes også, det er synd for grisene, at man brokler for mange ind i svinestierne, men det kan da ikke være rimeligt, at det nu skal være slagteriarbejdernes skyld, hvordan landbruget har bygget deres stalde og deres grisestier. I øvrigt er vejret vel også sådan, at man kan sætte dem udenfor, hvis det går helt galt.

Dermed være ikke sagt, at jeg ikke synes, det er beklageligt. Der er ingen, der ønsker konflikter, heller ikke SF. Vi ser bare gerne, at man når frem til en løsning de to parter imellem. Vi har demokrati i dette land, og derfor skal vi ikke diktere visse lønarbejdere deres arbejdsvilkår. De må have medindflydelse på tingene, og derfor må vi lade denne konflikt løbe. Parterne må finde ud af sagen selv.

(Kort bemærkning).

Tyroll (VS):

Jeg skal lige sige til hr. Askjær Jørgensen, at vedrørende problemerne for dyrene synes jeg, det ville være rimeligt, at man gjorde den slags argumenter gældende over for den minoritet af arbejdsgivere, som forhindrer en løsning på disse problemer, som ignorerer de problemer, som jeg har stået her og skitseret, og som man fra borgerlig side her i salen overhovedet ikke vil forholde sig til. Man er koldt kynisk over for de forhold, der bydes arbejderne på slagteriarbejdspladserne, og det er ikke overraskende for os.

Men det er over for arbejdsgiverparten, I skal gøre disse argumenter gældende, som I stiller jer op med her og bruger i forhold til lønarbejderne. Det er den vej, det må gå, for det er denne minoritet, der skal angribes.

Jeg har set hr. Svend Heiselberg være ude i pressen med at angribe små minoritetsgrupper, der stopper produktionen forskellige steder. Ja men hvem er det, der nægter at sætte produktionsmidlerne i anvendelse for at producere til lønarbejdernes behovstilfredsstillelse? Hvem er det? Det er den lille minoritet, som forlanger, at der skal være profit først, før man vil lade disse produktionsmidler anvende. Det er dem, der sætter samfundet i stå. Det er deres profitkrav, der sætter tingene i stå, og det er det, man selvfølgelig benægter, fordi man har sine interesser dér.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg kan meddele fru Lilli Gyldenkilde, at jeg ikke har givet slagteriarbejderne ansvaret for, at grise ikke trives, hvis de får noget mad, så de ikke sulter. Men det er altså således, at det gør de ligegodt. Det er det, fru Lilli Gyldenkilde overser.

Hr. Tyroll og fru Lilli Gyldenkilde siger bare: konflikten skal løbe. Og så blæser man på, hvilke problemer der opstår med, om dyrene har det godt eller ej, om de spiser hinanden eller ej. Det ser SF og VS stort på. Det er slet ikke noget med, om vi har den ene eller den anden holdning, for hvis grise ikke skal sulte, skal de have noget foder, og så har de det sådan, at de trives. Så kan de efterhånden ikke være i stierne. Det er sådan situationen er nu. Det er ikke landbrugets

[Askjær Jørgensen]

skyld; det er blevet presset så hårdt, at produktionsbygningerne skal udnyttes optimalt. Det er altså en politik, som SF i allerhøjeste grad er medansvarlig for, men vi har nu fået afsløret SF og VS. Når man skal op på barrikaderne for sine samfundsnedbrydende ideer, er man ravruskende ligeglad med dyrenes tilstand. Tak for afsløringen!

Flygaard (DR):

Jeg vil gerne spørge fremskridtspartiet, om de slet ikke deler den opfattelse, at hvis man, hver gang det kommer til en konflikt, stiller forslag om at ville gribe ind, opbygger man næsten et system, hvorefter parterne ikke når til enighed. Hvis det er således, at man ved, at man kan komme i konflikt, så opfordrer det måske både på kortere og længere sigt til, at man i større omfang end ellers finder en løsning i det enkelte tilfælde.

Hver gang man griber ind, er man med til at sikre eller fremme en udvikling i retning af, at man næste gang ikke finder en løsning.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil allerførst sige tak for den meget uvillige behandling, som fremskridtspartiets forslag har fået. Jeg mener også, at sådan som situationen ligger lige netop nu – er det ikke 2½ dag siden konflikten trådte i kraft? – er det et forslag, som også fortjener en uvilrig behandling.

Jeg vil også sige tak for de udtalelser, der er faldet om, at regeringen har gjort alt, hvad der indtil dette øjeblik er muligt, for at søge at få parterne til at gå ind i en forligsmæssig løsning, for det er klart, at det er folketingets ønske og det er også regeringens ønske, at det kunne ske.

Jeg synes også, der er grund til at sige, at den debat, der har fundet sted, på den ene side afslører, at alle er dybt bekymrede over, at der er startet en konflikt, og også påpeger de uheldige konsekvenser, der kan blive af den, men at man på den anden side har, må jeg sige det mildt, nok så forskellige meninger om, hvad man egentlig kan, og hvad man egentlig skal gøre ved den. Det afgørende er, at der er et helt solidt flertal, der i den givne situation afviser fremskridtspartiets patentløsning for nærværende og i denne situation.

Jeg skal ikke gå i enkeltheder om alt det, der er sagt, men hr. Enggaard sagde, at han

gerne havde ønsket sagen drøftet på et tidligere tidspunkt. Dertil må jeg sige, at det er jo folketinget selv, der afgør, hvornår en sag skal behandles, og endelig må jeg da også sige, at der altså kun er gået 2½ døgn, siden konflikten trådte i kraft, så skulle vi have behandlet den væsentligt tidligere, skulle vi have haft folketinget indkaldt i påsken. Det kunne vel også have været gjort, men jeg tror, mange ville være af den opfattelse, at det ville være at overreagere.

Jeg er især glad for hr. Enggaards udtalelser om voldgift og hans klare markering af, at man ikke fra venstres side mener, at det er løsningen.

Hr. Ninn-Hansen sagde, at en slagterikonflikt i 1930'erne, altså mens Stauning var statsminister, ikke blev gammel. Jeg mener at kunne huske, at den blev 10 dage gammel. Der er måske mange lighedspunkter, men der er også mange ting, der er forskellige i forhold til dengang. Men igen: sagen er alvorlig. Jeg håber, den finder en forligsmæssig løsning.

Hr. Glensgård skal jeg ikke sige andet til end påpege en af de sædvanlige selvmodsigelser, der serveres flot, med stor armbevægelse, men alligevel er så totalt ulogisk, som noget kan være. Det var dette med, at det gjorde såmænd ikke noget – det kommer ikke slagterisagen meget ved – at skattekontorerne strejkede, det kunne de godt gøre i årevis, men det lå ligesom i luften, at hospitaler og den slags ting – og altså også slagteriområdet, men lad os nu tage hospitalerne – skulle man sandelig ikke røre ved, for det var en alvorlig sag. Det sidste er jeg enig i, men det, det drejer sig om på hospitalerne, er jo også løn, og løn fås til de folk, der arbejder på hospitaler, via de skatter, der indbetales. Men all right, det er en sidebemærkning til en af de typisk flotte fremskridtsbemærkninger.

Fru Lilli Gyldenkilde var let utilfreds med, at jeg havde påpeget, at ca. 95 pct. af hele arbejdsmarkedet har klaret deres forhold selv, og inden man var alt for begejstret for det, tror jeg bemærkningerne lød, måtte man være opmærksom på, at det var løsninger uden hensyn til de arbejdsløse. Det er bemærkninger, jeg nogle gange har hørt fra visse borgerlige partier, men jeg er overrasket over at skulle høre en tilsvarende bemærkning fra socialistisk folkeparti. Jeg mener

[Statsministeren]

ikke, at løsningerne på arbejdsmarkedet er i kontrast til det samme arbejdsmarkeds ønske om at få mere beskæftigelse og altså få de arbejdspladse i gang.

Hr. Bolvig sagde, at konflikten må ikke løbe for længe, ellers indgreb. Jeg vil godt advare imod at sige tingene så, jeg havde nær sagt markant, for det er jo næsten det samme som at sige: lad den så bare løbe, for så skal folketinget nok ordne tingene. Jeg mener, vi skal være yderst tilbageholdende også med halve eller trekvarte løfter om, at vi nok skal klare tingene.

Hr. Arne Melchior var inde på spørgsmålet om, hvorvidt jeg skulle have bagatelliseret denne konflikt. Jeg kan understrege over for tinget, at jeg ikke et øjeblik har bagatelliseret og ikke har ønsket at bagatellisere situationen. Den er alvorlig. Det er alvorligt, når eksporten bliver stoppet eller begrænset, specielt netop på de områder, der er så betydningsfulde for Danmarks eksport – ingen tvivl om det. Men situationen er jo altså stadig væk den, at hvis vi kan gøre os håb om, at denne konflikt bliver af kortere varighed, fordi der findes en forligsmæssig løsning, er det ikke noget, der behøver at have langvarige negative konsekvenser. Men det er naturligvis under forudsætning af, at det lykkes at få parterne til, jeg skal ikke sige at gå til truet, men derimod at gå til forligsbordet igen og finde en løsning.

Jeg er også enig i hr. Arne Melchior's bemærkning om, at det drejede sig om at få arbejdet stabilt i gang – jeg tror, det var udtalelsen. Det er lige bestemt det, der er sigtet og formålet med, at regeringen har håndteret eller har søgt at håndtere denne situation, sådan som vi nu har gjort det.

Hr. Tyroll var inde på slagteriarbejdernes sundhedstilstand. Ifølge sagens natur er det en umulig ting at begynde at diskutere det her i folketinget. Jeg tror ikke, vi i og for sig har særlig mange forudsætninger for at diskutere det. Så vidt jeg husker, er det en læge i Odense, der har foretaget en undersøgelse. Jeg kan ikke bestride de tal, men jeg ved, at man mellem parterne på dette område af arbejdsmarkedet er i gang med nogle overvejelser, og i hvert fald er man i gang med nogle overvejelser i Slagteriarbejderforbundet for selv at få foretaget en undersøgelse af disse problemer, som man også har på dette område. Der er ingen tvivl om, at der på en lang

række arbejdspladser er visse erhvervs sygdoms- eller erhvervs sundhedsproblemer, som man hele tiden skal være opmærksom på, og det tror jeg også at der er inden for slagteriområdet.

Hr. Ib Christensen sagde, at konflikt er nu engang prisen for et frit forhandlingssystem. Jeg vil sige, at det er en rigtig ting at sige det, ikke mindst til partier, som ellers igen og igen siger, at vi skal have det helt frie forhandlingssystem. Og måske ikke mindst til partier, der hylder de liberale tanker, er det en vigtig ting at sige, at der er en pris. Samtidig vil jeg dog sige, at en ansvarlig regering og et ansvarligt folketing naturligvis altid må se på, hvor stor prisen måtte blive, men igen vil jeg sige, vi skal tage det lidt roligt og overveje situationen og følge udviklingen i de kommende dage.

Så var der en taler uden for ordførernes rækker, og det var hr. Svend Heiselberg. Jeg går ikke ud fra, at det er venstres synspunkt, når hr. Svend Heiselberg talte om slagteriarbejderne som kræmmere, der skulle udnytte situationen.

Man kan sige meget om de forskellige grupperinger på arbejdsmarkedet og deres, skal vi sige intense varetagelse af deres egne økonomiske interesser. Det gælder fiskerne. Det gælder landbruget. Det gælder alle erhvervsgrupper. Man kan sige meget, men man skal nu være forsigtig med at hæfte en betegnelse som kræmmere f. eks. på slagteriarbejderne, som arbejder hårdt, særdeles hårdt, for den løn og den fortjeneste, som de har ude omkring på slagterierne.

Men resultatet af dagens debat er absolut modstand mod at gøre det, som fremskridtspartiet ønsker skal gøres, og det er jeg tilfreds med. Jeg kan sige, at regeringen nøje vil følge udviklingen på denne del af arbejdsmarkedet i de kommende dage.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det er statsministerens replik til hr. Bolvig, der giver mig anledning til følgende bemærkning: jeg antager, at de tre partier som har stillet forespørgslen, der skal til forhandling herinde på tirsdag, har det motiv eller i hvert fald også har det motiv, at deres forespørgsel, anmeldt som den er, skulle bringe parterne til at reagere, meget gerne inden på

[Arne Melchior]

tirsdag. Men jeg har fra ret velorienteret kilde hørt sige, at det modsatte i virkeligheden er intentionerne, nemlig at den omstændighed, at der til på tirsdag er anmeldt en forespørgsel, vil få forhandlerne til at gå i hi og sige: så lad os da vente og se, hvad folkettinget beslutter på tirsdag. Og det føler jeg var noget af det, der lå i statsministerens bemærkning her, at hvis man på forhånd siger: hvis det varer for længe, griber vi ind, så har det samme virkning.

Her er det, jeg gerne vil være med til at give den melding, at jeg ikke kan se, heller ikke nu efter dagens debat, at der på tirsdag kan blive flertal for et indgreb i folkettinget, og derfor skal meldingen til de implicerede parter være den: lad nu ikke lørdag, søndag, mandag og tirsdag gå uden at gøre det, I bør gøre, i forventning om, at folkettinget skal gøre noget dramatisk på tirsdag.

Jeg håber ikke, at den anmeldte forespørgsel vil få denne meget tragiske og skadelige virkning, som jeg er helt overbevist om at heller ikke de forespørgende partier selvfølgelig ønsker, men som de meget let kan risikere at bidrage til. Derfor denne advarsel.

Glistrup (FP):

Det lyder jo så smukt, når hr. Arne Melchior siger: lad ikke lørdag, søndag, mandag og tirsdag gå, men hvad kan repræsentanterne for henholdsvis arbejdersiden og arbejdsgiversiden foretage sig andet end at vente på, at folkettinget griber ind, for situationen er jo den, at de er én gang blevet enige om en ganske præcis og fuldt gennemarbejdet løsning, og den er blevet forkastet fra den ene organisations side, som det selvfølgelig er de pågældende medlemmers soleklare ret at gøre. Der er ingen anden mulighed end at sidde fra parternes side og vente på, hvad folkettinget vil beslutte, og så er det skammeligt, at man bare lader valutakassen løbe tør, lader tingene gå på den måde ude i vores stalde, lader så mange andre blive ramt, når vi alle sammen ved, at i denne specielle situation kan der ikke opnås noget på anden vis end ved, at folkettinget går hen og løser dette før eller senere.

Folketinget er ansvarlig over for samfundsinteressen, det er parterne jo ikke. Parterne er ansvarlige over for deres egen interesseorganisation, som statsministeren jo så

glimrende skildrede det. De er meget optaget af intens varetagelse af deres egne specielle særlige økonomiske interesser. Ja, hvad skulle de ellers være? Men de er skam også afhængige af de regler, der gælder, og dér undlod statsministeren at svare: hvor lang tid vil der gå fra det tidspunkt, hvor man eventuelt tænker sig, at både ledelsen på den ene og den anden side anbefaler sine medlemmer en ny overenskomst, og frem til det tidspunkt, hvor den nye overenskomst skal træde i kraft? Hvor lang tid vil der nødvendigvis gå med afstemningsproceduren både på den ene og den anden side, og hvor det jo er højst sandsynligt, at der, som situationen nu har udviklet sig, ganske klart kommer et nej på et eller andet tidspunkt?

Hr. Flygaard søgte at kaste noget principielt ind i denne diskussion, idet han forgrovede fremskridtspartiets standpunkt ved at sige: hvis nu man i alle tilfælde siger, at folkettinget altid griber ind, når der er en konflikt, vil det så ikke være uheldigt? Det vil det måske nok, og det vil det måske nok ikke. Vi trænger i allerhøjeste grad til en principiel afklaring af det, men det har bare intet med den foreliggende sag at gøre. Her har vi påpeget disse meget, meget kraftige specielle hensyn i den specielle situation, der kræver, at man griber ind, og vi har understreget, at i adskillige andre konflikter, f. eks. den løbende topografkonflikt, finder vi ikke, at der er nogen grund til at gribe ind, og derfor har vi heller ikke fremsat noget som helst forslag på det område.

Men der kan selvfølgelig være andre områder, man kan gribe ind på, og dér glædede det mig da at høre fra statsministerens side, at regeringen ikke synes, at det er nogen god idé med en konflikt på landets sygehuse. Forhåbentlig betyder det, at socialdemokratiet efterhånden besinder sig, så det fuldt gennemarbejdede forslag fra fremskridtspartiets side, der længe har ligget i folketingets arbejdsmarkedsudvalg, og som simpelt hen afskærer strejker og lockouter som noget, der ikke med rimelighed kan foregå på sygehuse og på plejehjem, kan blive vedtaget.

Statsministeren siger, at vi endelig ikke må gøre, som de radikale gjorde, nemlig at antyde noget om, at folkettinget på et eller andet tidspunkt vil gribe ind. Den station er for længst passeret. Enhver, der har lyttet til statsministeren fra påskelørdag og fremefter,

[Glistrup]

ved jo udmærket, at socialdemokratiet vil leve op til sine traditioner, som man har gjort det lige siden Staunings dage. Når samfundets interesser er afgørende truet af en konflikt, der i så afgørende grad er gået i hårdknude, så vil socialdemokratiet medvirke til indgreb, og enhver ved, at det vil socialdemokratiet gøre, før det overhovedet er teknisk muligt for arbejderne og arbejdsgiverne at aflutte en forhandlings- og afstemnings-procedure.

Derfor har parterne ikke andet at gøre end at vente på folketinget, og derfor er det uværdigt af folketinget og specielt folketingets største parti at deltage i dette mummespil, hvor man bare tager nogle ulykker her i disse dage, som ikke er til gavn for nogen som helst. Det er det, der er konsekvensen af den holdning, statsministeren indtager. Teknisk er der ingen anden mulighed, end at man besinder sig også i socialdemokratiet, og i den henseende skulle den dato, der ellers er en hellig dag, nemlig den 1. maj, nødig være nogen hellig grænse.

Vi må virkelig leve op til, at vi er valgt til at varetage samfundets interesse. Det danske samfunds interesse kræver, at denne konflikt uden persons og partis anseelse bringes til ophør meget, meget hurtigt. Forhåbentlig vil man besinde sig og være med til at få folketinget ind søndag aften til at vedtage dette forslag, således at strejken kan ophøre mandag morgen ved normal arbejdstids begyndelse. Men det kræver ganske klart og tydeligt, som folketinget er sammensat, at socialdemokratiet omsinder sig. Lad det dog gøre det. Forhåbentlig gør det det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til lov om radio- og fjernsynsvirk-somhed. (Forbrugerstyring af Danmarks Radio).

[Af Mølgaard (DR) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 175. Fremsat 17/2 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det forslag, som er fremsat af hr. Mølgaard m.fl., om en ændret radiolov, er jo som nævnt i bemærkningerne fremsat ved flere tidligere lejligheder, og det har været fremsat i omtrent samme skikkelse.

Det centrale i forslaget, det fremgår jo også af undertitlen, er en ændring af Danmarks Radios ledelse, så den bliver rent forbrugerstyret. Ifølge bemærkningerne skal dette ske for at sikre Danmarks Radio en højere grad af selvstændighed og uafhængighed af parti-interesser. Jeg vil koncentrere mig om forslagens § 6, idet det er i denne paragraf, man har søgt at finde frem til nogle andre regler end dem, der i de tidligere forslag har været fremsat med hensyn til licensbetalernes valg af radiatoråd, og det er altså regler, som skal forsøge at råde bod på svaghederne i de tidligere forslag om valg ved hjælp af licenskortene.

Det er min opfattelse, at disse svagheder ikke er overvundet i dette forslag. Således vil det stadig væk være muligt at afgive mere end én stemme, hvis man ud over husstandslicensen f. eks. betaler licens for en virksomhed. Pensionister med licensfritagelse vil være uden stemmeret efter forslaget. Punkt 9 i paragraffen om afgivelse af delstemmer inden for en husstand eller inden for en institution forekommer mig at være meget gådefuldt. Kun indbetalerens navn skal kontrolleres, mens stemmeafgivningen er uden nogen form for kontrol. Jeg mener heller ikke, at man kan pålægge postkontorerne at skulle bestyre en valghandling, en kæmpeopgave, som efter forslaget skal indtræffe med to års mellemrum. Denne del af retsforbundets forslag mener jeg således ikke er realistisk.

Forslaget giver i øvrigt Danmarks Radio en så høj grad af selvstændighed, at budgetter og regnskaber ikke skal godkendes af no-